

INDHOLD

Kapitel 1	DET KOMMER!	14 To småbørnsfamilier med flere sprog 23 Jeg kan langt færre ord end dem nede i Bosnien 25 Min egen video
Kapitel 2	HVAD SIGER MAN? OG HVAD GØR MAN?	14 Alle danskere er bare supersøde
Kapitel 3	ET STED AT BO	10 Det trives jeg meget bedre med 17 Fred og ro, en nødløsning og en efterladt opvask 19 To kvarterer
Kapitel 4	PRØV LIGE AT SE!	18 Når du tager billeder med din smartphone, hvad bruger du dem så til?
Kapitel 5	KROP OG BEVÆGELSE	8 Simon om vintersport 16 Det kan godt se lidt voldeligt ud 24 Slag, spark og saltomortaler
Kapitel 6	FRIVILLIGT ARBEJDE	8 Gå-Ud-Gruppen 12 Hvad går det ud på?
Kapitel 7	UHELD OG ULYKKER	12 Bang! – lige ind i en glasdør 20 To skadestuehistorier
Kapitel 8	HVORDAN GÅR DET?	6 Jeg kan godt prøve at få en afløser, hvis det er ... 17 Hvad kan gøre dig stresset? 18 Louises kæmpe stak opgaver og Ninas hvide løgne
Kapitel 9	IMPONERENDE	9 Og de bliver bare ved og ved 13 Er der nogle særlige egenskaber, du beundrer hos andre mennesker?
Kapitel 10	MENNESKER MØDES	11 Det er en, der hedder Jimmy 12 Hvordan har du mødt din kæreste?
Kapitel 11	HELD OG UHELD	7 Nej, hvor vildt! 14 Den helt store gevinst

14 TO SMÅBØRNSFAMILIER MED FLERE SPROG EVA OG RIKKE

- E: Rikke, din mand kommer ikke fra Danmark?
- R: Nej, det gør han ikke. Han kommer fra Frankrig.
- E: Hm, og I har fået et barn sammen, ikke?
- R: Jo.
- E: Ja, og hvad for nogen sprog taler I sammen derhjemme?
- R: Jeg taler dansk til vores søn, Matisse, og min mand, han taler fransk (E: Ja) til Matisse. Og vi sammen taler dansk-fransk og nogle gange engelsk.
- E: Okay, hvornår taler I engelsk?
- R: Det er især, når vi ikke kender et ord, sådan en detalje i en sætning ... hvis vi har brug for at forklare noget, der er lidt mere teknisk fx (E: hm hm) eller lidt dybere, så er det ikke altid, vi kan ordet på dansk eller fransk.
- E: Nej. Men taler han fransk til dig, og du taler dansk til ham, eller ...?
- R: Ja.
- E: Okay. Og det gør I altid?
- R: Ja, meget tit, ja.
- E: Og det er også helt klart med Matisse og ...?
- R: Jamen, jeg ved det ikke endnu, fordi han er to år gammel, men han ser ud som om, at han kan følge med ... og han kan ... han taler mest dansk, synes jeg. Jeg hører mest danske ord komme ud af hans mund. (E: Ja) Men her forleden dag, da sagde han faktisk "Papa est la ..." og det er jo fransk.
- E: Altså: Far er dér. Eller hvad?
- R: Far er der, ja. Og "la" det er i det hele taget noget, han bruger sammen med sin far, og ikke med mig. Så der er jo en eller anden sprogbevidsthed.
- E: Ja, men sagde han det til dig?
- R: Nej, nej, han sagde det til sin far (E: okay), mens jeg var ved siden af.
- E: Så han er helt klar over, at han skal tale dansk til dig (R: Det virker sådan) og fransk til sin far.
- R: Det virker sådan. Hvad med dig?
- E: Jo, men det er lidt anderledes. Altså min kæreste kommer fra England. Og vi taler, ja, vi taler både dansk og engelsk derhjemme. Så vi blander sprogene rigtig meget. Desværre. Øhm, hvad hedder det ...
- R: Altså hvordan sådan ...? Så I nogle gange ... begge to på dansk? Og nogle gange begge to på engelsk?
- E: Ja, præcis og nogle gange, så ja, så midt i en sætning så begynder jeg at tale dansk, eller han begynder at tale dansk. Eller et eller andet. Jeg kan ikke rigtig finde et mønster. Men vi sidder heller ikke og analyserer os selv, når vi taler.
- R: Næ. Og I har børn?
- E: Ja, vi har to børn. De har været hjemme hos deres far. Han har gået hjemme med dem indtil september, så den ældste er 4 og den yngste er 2. De har faktisk kun snakket engelsk næsten, selv om jeg har talt dansk til dem, så har de svaret på engelsk. Men nu synes jeg, at vores ældste, Hayley, hun er blevet meget bevidst om at tale dansk til mig. Nummer to ... Hun har været meget meget imod at tale dansk. Selv når jeg har snakket dansk med hende, så har hun kun talt engelsk. Men nu hvor hun er kommet i institution, så begynder hun også at være sådan lidt mere glad for dansk.

23 JEG KAN LANGT FÆRRE ORD END DEM NEDE I BOSNIEN

Du er tosproget, ikke?

Jo det er jeg. Jeg kommer fra Bosnien. Så jeg kan tale bosnisk og dansk.

Ja. Taler du sprogene lige godt, synes du?

Nej, det gør jeg ikke. Jeg taler dansk bedre, vil jeg sige.

Hvad taler I derhjemme?

Der taler vi nok mest bosnisk. Men jeg taler dansk med min lillesøster.

Også når ... når jeres forældre er der?

Ja, det er meget nemmere for os.

Hvad betyder det at være tosproget, når man lærer sprog i skolen? Altså hvad betyder det at have den baggrund, når man nu skal lære engelsk og tysk og fransk ... eller hvad I skal lære?

Øhm. Altså jeg har hørt nogle steder, at tosprogede har nemmere ved at lære sprog. Og jeg vil da også sige, at nogle gange så kan jeg nemmere genkende ord eller noget grammatik fra bosnisk eller sådan noget, men jeg har ikke kunnet mærke nogen forskel fra mig og de andre på min klasse.

Altså, du synes ikke, du er blevet bedre til andre fremmedsprog, eller til fremmedsprog?

Nej, det synes jeg ikke, jeg er.

Nej. Hvordan ... skriver du bosnisk?

Nej det gør jeg faktisk aldrig, sådan rigtigt.

Nej. Kan du?

Ja, det kan jeg godt. Jeg skriver det måske nogle gange, hvis jeg skal skrive fødselsdagskort eller sådan noget, men eller ikke.

Har du fået undervisning i bosnisk?

Ja det ... vi fik undervisning, da vi var mindre – da vi lige var kommet til Danmark. Men jeg kan ikke rigtig huske så meget fra det. Det var sådan noget hvor vi skulle skrive nogle ord og tale sammen og sådan noget.

Ja, det var det ... modersmålsundervisning I fik? Er I somme tider hjemme og besøge familie?

Ja, i sommerferien rejser vi altid ned til Bosnien for at besøge min far og mors side af familien. Men vores mormor, hun bor hjemme hos os. Så hende har vi altid.

Hører I så hvordan de andre i Bosnien oplever jeres bosnisk? Siger ... kommer de med kommentarer til jeres ... til hvordan I taler bosnisk?

Nej, det har jeg faktisk aldrig oplevet.

Nej, det er ikke sådan, at de synes, at I taler med accent eller sådan noget?

Nej, det tror jeg faktisk heller ikke vi gør, fordi vores forældre jo kan så godt bosnisk. Så taler vi jo ligesom dem. Jeg kan mærke at jeg kan langt færre ord end dem nede i

Bosnien. Jeg kan ... jeg kan ikke tale lige så godt som dem, fordi jeg ikke taler det hver dag. Men jeg har aldrig oplevet, der er nogen der har sagt noget til mig.

Læser du bøger på bosnisk?

Nej, det gør jeg ikke. Mine forældre synes jeg skal, men det er også fordi det er sværere for mig. Og så skal man lige komme i gang. Øh ... men jeg tror, jeg vil gøre det.

25 MIN EGEN VIDEO

Ej, de er flotte.

Ja, de er fine.

Shahesta, du kommer fra Afghanistan, ikke?

Ja.

Hvad sprog taler I så, eller taler du så, er det afghansk, eller hvad hedder det?

Det hedder dari.

Men du er gift med en dansker?

Det er jeg.

Ja. Hvad sprog taler I så sammen?

Mmm, vi taler dansk derhjemme.

Ja.

Men en gang imellem, når jeg snakker til Zahra ...

Din datter?

Ja.

Okay.

... så snakker jeg dari med hende.

Ja. Så I taler faktisk to sprog?

To sprog ja, det gør vi.

Og hvad så med din mand, kan han forstå dari?

Det kan han. Han har lært det. Efterhånden.

Ja. Og hvad så når hun bliver stor?

Altså det er vigtigt for mig, at hun kan begge sprog.

Ja, det er klart.

Det ville være dejligt at kommunikere med familien.

Ja.

... som bor i udlandet også.

Ja. Men det er jo ikke det samme skriftsprog?

Øh nej, det er det ikke.

Nej. Skal hun så lære det?

Øh, ja, men det er jo ... Det har vi ikke taget stilling til endnu. Men ja, det kunne være rart, hvis hun kunne det.

Ja. Så hun kan læse.

Ja.

Det kan jeg godt forstå. Men er det så dig, der skal lære hende det?

Ja, hvis vi ikke kan finde nogen andre steder til ... Jeg tror ikke, der er nogen muligheder her i Danmark.

Nej.

Altså det er der andre steder, ved jeg.

Ja.

Øhm men ...

Hvad tænker du på, andre steder?

Altså i Tyskland ved jeg, der bor min moster ...

Okay.

Der sender hun sine børn til sådan en skole ...

Ja.

... sådan privat-agtig noget, hvor de lærer at skrive dari ...

Ja.

... ja og læse.

Ja. Men hvad med Sara, går hun i børnehave?

Hun går i vuggestue.

I vuggestue, ja. Og det er dansk?

Ja, det er det.

Ja, det er klart ... Du, hvad koster buketten?

Den her buket den koster 400 kr.

400 ja, okay. Jamen den vil jeg rigtig gerne have.

Det kan du få.

Tak.

14 ALLE DANSKERE ER BARE SUPERSØDE HANNE OG RIKKE

- R: Jeg ved, at du arbejder på et sprogcenter i administrationen. Er det spændende?
- H: Det er super, super spændende, fordi at man kommer til at møde rigtig, rigtig mange mennesker. Ja, fra hele verden faktisk, fordi at det er på et sprogcenter, hvor de kommer og skal lære dansk.
- R: Hvad er det, du godt kan lide ved, at det er dig, der møder hele verden?
- H: Jeg føler lidt, at jeg repræsenterer Danmark, fordi at de her udlændinge, de kommer til Danmark, og de fleste, som de kender i Danmark, er måske landsmænd fra deres eget hjemland, som de så kender i Danmark. Så det er ikke danskere, de kender. Og så når de så kommer til sprogcentret, så står man der som danskeren og kan give dem et godt indtryk af at være dansker, hvis man er sød og venlig og hjælper dem. Så går de måske ud derfra og siger "Alle danskere er bare super søde", fordi at man har behandlet dem godt der i receptionen. Så det kan jeg godt lide at være med til.
- R: Hvad sprog taler I sammen?
- H: Altså jeg vil sige, når der kommer nybegyndere ind, som lige er kommet til landet, jamen så taler de engelsk, og vi taler også engelsk til dem. Men vi har også rigtig mange kursister, som går på skolen eller tidligere har gået på skolen, som kommer ind og skal have noget hjælp. Og da føler jeg, at det også er vores job som ..., når vi er på en sprogscole, at vi skal give dem, at vi skal nede i receptionen også være med til at udvikle deres danske. Så kommer de ind, og vi kan se, at de er på et højt niveau selv fra ... Ja, vi begynder måske, i hvert fald på modul 3 eller 4. Men hvis der i hvert fald kommer én ind, en kursist ind, som vi kan se er på modul 5, som så taler engelsk, jamen så slår vi over i dansk.

10 DET TRIVES JEG MEGET BEDRE MED

Nina, hvor gammel var du, da du flyttede hjemmefra?

Jeg var 18, tror jeg.

Ja. Og det var, mens du gik i gymnasiet?

Ja, det var det.

2. g, 3. g?

3. g.

Hvorfor gjorde du det?

Det var, fordi jeg fik et godt tilbud, som jeg ikke kunne sige nej til.

Ja.

Jeg havde ikke planlagt at flytte så tidligt hjemmefra, men min kusine spurgte mig, om jeg ville flytte sammen med hende i hendes lejlighed ...

Så I havde en delelejlighed?

Ja, eller jeg lejede et værelse hos hende.

Ja.

... og det sagde jeg ja til.

Det er også en god måde at starte med at flytte hjemmefra, og så bo hos hos en kusine.

Jo, det var det. Det var det.

Men nu bor du i bofællesskab?

Nej, efter at jeg boede sammen med min kusine, så fik jeg et endnu bedre tilbud og flyttede ud i et bofællesskab sammen med tre af mine veninder.

Aha.

Men det blev jeg faktisk lidt træt af, fordi at der var for mange mennesker hele tiden. Så fik jeg et tredje tilbud om at flytte ud i en lejlighed med en af mine andre veninder, hvor jeg så bor nu.

Ja. Så I var kun to igen?

Ja, nu er jeg ... nu bor vi bare to sammen.

Ja, ja. Og det er du glad for?

Ja, det trives jeg meget bedre med.

Ja. Men er det så en lejlighed, I har lejet eller købt eller hvad?

Nej, det er vores fælles veninde, som har den lejlighed, og hun har så fremlejet den til os.

Nå, så ...

Så vi bliver faktisk smidt ud her om tre måneder.

Så er det slut med at fremleje den?

Ja, og så skal jeg finde på noget endnu bedre – nej, det kan jeg nok ikke.

Ja, hvad gør du så for at finde noget nyt?

Altså ... jeg har meldt mig som aktiv boligsøgende, eller hvad det hedder, på alle mulige hjemmesider, boligportaler og sådan noget ...

Ja.

... og betalt en masse penge for at kunne komme i takt, komme i kontakt med folk, der udlejer – værelser eller lejligheder.

Giver det nogen resultater?

Nej, det gør det ikke rigtigt. Det er ret frustrerende.

Har du hørt om nogen, der har fået noget resultat ud af det?

Ja, det har jeg faktisk. Æhm. Men jeg har også hørt, at at man kan vente rigtig, rigtig lang tid på noget, og at folk ikke svarer dem, som har annoncer på nettet, og at og at flere af annoncerne slet ikke eksisterer. At det bare er snyd! Og det, synes jeg, er enormt frustrerende altså. Jeg var meget optimistisk i starten, da jeg begyndte at søge, men der sker ikke rigtig noget.

Sig mig ... Du har ikke tænkt på at flytte på kollegium?

Nej.

Nej. Hvorfor ikke?

Nej. Fordi at ... æhm ... Jeg tror at når jeg ... Jeg fik nok af at bo sammen med fire piger og og sådan have fælles køkken og have fælles bad og sådan. Jeg vil hellere bare ... Når jeg kommer hjem, så er jeg helt alene om mit eget. Det kan jeg allerbedst lide så ... For mange mennesker hele tiden, det ... det er ikke lige mig.

17 FRED OG RO, EN EFTERLADT OPVASK OG EN NØDLØSNING EVA OG JACOB

Video A

- E: Jacob, hvad er der sket med dit øje?
- J: Hvad tror du?
- E: Har du været oppe og slås?
- J: Nej, det har jeg faktisk ikke. Jeg spillede en fodboldkamp. Så var jeg målmand og fik en hånd i øjet. Det var det Ikke noget . Det gjorde ikke ondt.
- E: Det gjorde ikke ondt?
- J: Næh, det gjorde det ikke.
- E: Men jeg har også hørt, du er flyttet ud på landet.
- J: Nej, det er jeg faktisk ikke. Tværtimod. Jeg er flyttet ind til centrum, tæt på Rådhuspladsen.
- E: Hvordan er det? Hvor henne?
- J: Ja, det er et meget sjovt område. Der er mange turister. (E: Hmhm) Men om aftenen, så er der meget stille og roligt - og meget fredeligt. Nærmest helt dødt.
- E: Der er ikke fest så i gaderne om aftenen?
- J: Nej, der er faktisk utrolig meget ro.
- E: Okay?
- J: Ja. Det kan godt være, man skulle tro det, men der er meget stille inde i centrum af byen om aftenen. (E: Okay) Selvfølgelig hvis man tager et par gader længere hen, så er der nogle gader, hvor der er mange fester og sådan.
- E: Hmhm. Hvad med turisterne, hvordan er det?
- J: De er meget fredelige. (E: Ja) De går rundt og kigger på museer og går rundt i grupper. De ser sig måske ikke så meget for i trafikken.
- E: Jeg har hørt, du har boet mange andre sjove steder.
- J: Ja, jeg har boet i bofællesskab (E: Hm) – og hos min svigermor også.
- E: Okay – hos din svigermor? Hvor længe boede du hos hende?
- J: Ja, det blev lidt længere end planlagt. Det blev cirka et halvt år.
- E: Okay, hvorfor det?
- J: Fordi vi ikke kunne finde et sted at bo. Det var efter vi boede i bofællesskab. Så flyttede jeg derhen med min kæreste.
- E: Okay, var det den svigermor, du har nu?
- J: Det er den samme svigermor.
- E: Det er den samme svigermor, du har nu. Hvordan var det at bo hos din svigermor?
- J: Æh, det var ... æh, det var fint. Det var selvfølgelig lidt svært, fordi man gerne ville have sit eget. Men det var en nødløsning, (E: Ja) fordi vi ikke havde noget sted at bo. (E: Ja) Så man følte lidt, at man levede på hendes goodwill.
- E: Brokkede hun sig nogle gange?
- J: Ah, nej, hun var meget sød. Hun var næsten alt for sød, så man fik lidt dårlig samvittighed.
- E: Så – men – øh – I fandt et andet sted. Var det så bofællesskab bagefter, eller hvad gjorde I?
- J: Nej, så flyttede vi ind til centrum.

17 FRED OG RO, EN EFTERLADT OPVASK OG EN NØDLØSNING EVA OG JACOB

Video B

- E: Hvornår boede du så i bofællesskab?
- J: Hm. Det er nok en tre-fire år siden, tror jeg. (E: Hmhm, ja) Det var på Nørrebro, det var rigtig hyggeligt. (E: Ja) I en stor lejlighed ved søerne. Rigtig fint. (E: Ja)
- E: Hvem boede du sammen med?
- J: Jeg startede med at bo med min søster (E: Hmhm) og to venner (E: Ja) – lidt fælles venner. Og så efterhånden, så var der nogen, der flyttede ind og nogen der flyttede ud, (E: Ja) sådan lidt – men det var altid nogen – oftest – nogen vi kendte.
- E: Men hvordan var det med opvask og fælles vaskemaskine og den slags?
- J: Altså det var ikke så svært for mig, (E: Nej) men altså det er jo forskelligt fra person til person. Min søster kunne godt lide, det var lidt mere ordentligt, (E: Ja) og det var ikke ... måske ikke så vigtigt for mig. Så for nogen var det irriterende – det var klart, også hvis man skulle på arbejde eller noget eller tidligt op om morgenen og der var nogen, der havde efterladt en stor opvask eller holdt en lille fest, så kunne det godt være lidt irriterende at skulle til at rydde op efter rigtig mange mennesker ... eller ... ja, mange mennesker. (E: Ja) Fordi der kom mange mennesker i lejligheden.
- E: Var det sådan, at dørene var meget åbne, og folk gik ind og ud?
- J: Der var altid nogen i lejligheden, ja. (E: Ja) Der var altid en kop kaffe, (E: Ja) man kunne få.
- E: Kunne du godt tænke dig at bo i bofællesskab igen?
- J: Nej, jeg tror, jeg har fået nok af bofællesskab for nu.

19 TO KVARTERER RIKKE OG BJARKE

- B: Ej, ved du hvad, jeg kunne bare ikke falde i søvn i går.
- R: Nå, hvorfor ikke?
- B: Fordi der kom ... Der var en masse larm nede fra gaden. Jeg bor ikke så langt fra et værtshus, hvor der er , ja der kommer noget larm dernedefra engang imellem, og i går aftes, der var altså, der var nogle ... Jeg tror, der var nogle, der var oppe at slås eller et eller andet. De råbte, og der var en masse bilalarmer, der gik i gang og sådan noget.
- R: Er det altid sådan?
- B: Nej, det er det egentlig ikke. Heldigvis. Jeg er faktisk ret glad for at bo der, hvor jeg bor.
- R: Hvordan ser der ud, eller hvad er der ellers?
- B: Jamen, der er så det her ... der er værtshuse. Men der er også fine haver og parker, hvor man kan være. Jeg vil faktisk sige, at det sted, hvor jeg bor, er der alt muligt. Og det er nok derfor, at jeg godt kan lide at bo der, fordi der er både de der værtshusgæster, som larmer om natten, men der er også søde naboer og børnefamilier og sjove mennesker, man møder nede i supermarkedet og folk med hunde. Det er altid interessant at gå ned på min gade, fordi som sagt der er alle de her skøre, interessante mennesker, men egentlig er alle søde. Der er også sådan nogle, der er sådan nogle drengebander, tror jeg godt, man kan kalde dem, der nogle gange står og hænger ud nede på hjørnet nede ved kiosken. Og når man sådan går forbi, så kan ... De kan godt virke sådan lidt faretruende. Altså jeg tror, hvis ikke man er vant til at være i ..., der hvor jeg bor, så bliver man ..., vil man nok blive lidt utryg. Men de er faktisk helt vildt søde. Altså de keder sig bare, tror jeg. Det er ligesom om i det her nabolag, hvor jeg bor, der er der plads til alle – på den måde, ikke? – selv om at folk er meget forskellige. Hvordan er der, der hvor du bor?
- R: Der hvor jeg bor, der ... Altså der er mange familier og mange børn, og det er ligesom en lille by i byen, hvor der er haver til hvert hus. Og jeg tror, netop de der haver tiltrækker mange familier med børn og deres husdyr. Der er masser af katte, og så er der meget grønt. Altså lige der, hvor vi bor, er der grønt, fordi rundt om er der egentlig ikke særlig grønt. Det er jo en by, så der er jo gader og trafik, men lige der ... Altså vores seks små veje, de er meget stille og hyggelige. Så der er fælleshus midt ... altså som ligesom samler alle husene – ligger midt i – og der kan man spise sammen to gange om ugen, og der bliver arrangeret små fester for børnene og sommerfester for de voksne og halloween og alt muligt. Ja, og så er der de her katte, som ... Jeg synes, det er ret specielt for området, at man har altid en kat løbende rundt ude i sin have. Og om natten miauer de og skændes om områderne.
- B: Ligesom værtshusgæsterne?
- R: Ja, lidt.

18 NÅR DU TAGER BILLEDER MED DIN SMARTPHONE, HVAD BRUGER DU DEM SÅ TIL?

Voxpop

Nina

Hvis jeg har været til fest, så tager jeg altid helt vildt mange billeder. Og så når jeg vågner dagen efter, så tager jeg min telefon op i sengen, og så ligger jeg og kigger og tænker ”Det var da en hyggelig aften”. Og hvis der er nogle sjove, så sender jeg dem til mine venner eller lægger dem nogle gange på instagram. Men for det meste er det faktisk bare til mig selv – sådan.

Eva

Uh, jeg gemmer rigtig mange af mine billeder. Og der ligger rigtig mange. Så jeg kommer nogle af dem på Instagram, fordi jeg synes, det er lidt sjovt også at lege med filtre og komme dem ud, og så har man venner, der kan synes, at de kan like dem, og man kan selv like de andres billeder og sådan noget – det synes jeg er sjovt.

Emil

Normalt tager jeg ikke så mange billeder, men nu har jeg fået et barn, så nu tager jeg billeder hele tiden, og de billeder, dem sender jeg til familie og venner, så de kan følge med i hvordan den lille han udvikler sig.

Rikke

Nogle gange tager jeg en selfie. Fx var jeg i Tivoli, hvor der var Halloween, og da vi så havde været rundt i hele Tivoli, så syntes jeg, at jeg skulle huske, jeg havde været i Tivoli sammen med min familie, så vi ... Det var sådan en familieselfiebillede, vi tog med det store græskar bagved og så tre glade ansigter .

Jacob

Jeg bruger det både til arbejde og bruger det også privat. Med arbejde, så kan det være, jeg tager billeder af noget fra en bog, en avis – et eller andet, som interesserer mig, som er vigtigt. Og privat, der bruger jeg det til minder, hvis der er et eller andet, jeg gerne vil huske på.

Maria

Altså jeg bruger dem faktisk primært til at lægge op på facebook. Men jeg bruger dem også til at sende i beskeder til mine venner eller min familie.

Joakim

Jeg bruger mine billeder som minder. Så hvis jeg fx har været på en rejse, så tager jeg en del billeder. Og nogle år efter kan jeg så sidde og kigge på dem og tænke tilbage på mine oplevelser. Jeg bruger dem hverken til at uploade på Instagram eller Facebook, men bruger dem blot som minder.

Anne

Det er faktisk ret sjældent at jeg tager billeder med min smartphone. Jeg har en rigtig gammel iphone, og hvis jeg tager billeder, så dør batteriet sådan i løbet af ingen tid, så det er, på den måde er jeg ret umoderne kan man sige. Hvis jeg endelig gør, så er det hvis jeg synes, himlen er meget pæn eller et eller andet. Så sender jeg måske billedet til min mor, og så bliver hun rigtig glad.

8 SIMON OM VINTERSPORT

Sådan som jeg husker det, så har du da stået rigtig meget på ski.

Ja, det har jeg. Min far og jeg har været på skiferie flere gange hvor at, da jeg var lille, så tog vi til Norge og stod på langrend, og så senere tog vi til Alperne, hvor vi stod på slalom Og de seneste par år har vi så stadig taget til Alperne, men jeg har skiftet til at stå på snowboard.

Ja. Og hvorfor det?

Jeg synes, det er sjovere end at stå på ski. Man kan nogle andre ting, og der er en anden stemning ved det.

Hvordan er oplevelsen anderledes?

Jamen det ... det er bare anderledes ... Jeg synes man skal koncentrere sig mere, når man står på ski. Snowboard så er man lidt mere fri. Man kan lave nogle andre bevægelser ... det går lidt hurtigere i svingene.

Hm. Er det ikke farligt?

Jo, det er lidt farligere at stå på snowboard end på ski, fordi at, fordi at hvis man falder på ski, så ryger skiene af, men hvis man falder på et snowboard, så sidder man fast. Så det kan være lidt mere alvorligt at falde på snowboard.

Ja. Har man noget specielt beskyttelsestøj på?

Ja, man kan stå med rygbeskytter og hjelm og håndbeskyttere og hvad man nu har lyst til. Jeg står kun med hjelm.

Og har ikke været ude for noget alvorligt?

Nej, kun i den første uge, hvor jeg skulle lære det, hvor man faldt en masse på bagen.

Ja? På bagen. Der slår man sig ikke så meget.

Jo, når man er faldet syv dage i træk. Så er det ikke så sjovt.

Nej. Men du er ovre det stadium, nu du er blevet god.

Ja, nu falder jeg ikke så meget mere.

Så skal du af sted til vinter?

Ja, jeg skal af sted med min klasse. Det bliver rigtig sjovt.

Ja.

Vi har lejet en hytte oppe i Sverige, og så skal vi stå og lave mad, og hvad man nu ellers gør.

Mm. Og de dyrker også snowboard eller hvad?

Jeg tror, det er meget blandet med snowboard og ski. Det kommer an på, hvad man er vokset op med.

Ja

16 DET KAN GODT SE LIDT VOLDELIGT UD

Har du briller på, når du spiller kamp?

Nej, jeg spiller med kontaktlinser. Så putter jeg dem i, før jeg skal til træning.

Er der nogen, der spiller med briller?

Øh, altså, ikke i min klub, men der er andre steder, fordi så kan man få sådan nogle plasticbriller ...

Ja.

... som ikke er særlig dyre, og så er der sådan en snor, der går rundt om, så de bedre sidder fast.

Mm

Og så kan man godt spille med dem, men jeg synes det er for besværligt, og så hvis man får dem i hovedet og sådan noget. Så kan det nok godt gøre ondt.

Ja. – Du har ikke prøvet at tage en kontaktlinse så?

Nej, eller der var en gang, hvor jeg fik en bold i hovedet, tror jeg, så var der en, der røg ud, men så kunne jeg godt putte den ind igen.

Hvordan ... får man mange skader, når man spiller håndbold?

Det ved jeg ikke – altså jeg har ikke fået nogen rigtige – jeg har forstuvet en finger en gang – men jeg har ikke fået nogen rigtige skader, men der er jo selvfølgelig andre, som får skader. Det er jo forskelligt og det kommer an på, hvad man laver.

Hm hm – men det er en lidt hård sport?

Ja, det kan godt være lidt – det kan godt se lidt voldeligt ud, synes jeg.

Ja.

Det er der også mange der siger den er, men jeg synes ikke selv, den er så voldelig.

Når man er midt i det, så oplever man det ikke sådan?

Nej.

24 SLAG, SPARK OG SALTOMORTALER RIKKE OG BJARKE

Video A

- R: Du ... Jeg ved, at du dyrker sport, og du ser også ud, som om du er i ret god form. Hvad dyrker du?
- B: Jeg dyrker noget kampsport, som hedder aikido, og det har jeg gjort i knap fem år efterhånden, ja.
- R: Er det en hård sport sådan? Er der meget kontakt?
- B: Nej, det er ikke ... ikke i forhold til andre kampsportsgrene. Men altså jeg tror i forhold til sådan de fleste andre normale former for sport, så er det ret hårdt. Altså vi får nogle slag og nogle spark engang imellem, og vi falder meget, så det er sådan lidt hårdt for kroppen på den måde. Men jeg indså her den anden dag, at jeg faktisk er i ret dårlig form. Sådan at løbe det kan jeg ikke finde ud af, fordi det er jo ikke det vi gør.
- R: Nej. Hvordan træner man der? Løber man så bare, eller sjipper man eller ...?
- B: Til min kampsportstræning? Nej, det er nemlig det, vi ikke gør. Vi har meget sådan, hvor man griber, og du ved sådan forholdsvis autentiske kampsituationer, hvor der er én, der kommer og griber dig, eller prøver at slå efter dig eller sparke efter dig. Og så skal du ligesom reagere på det. Det er sådan meget med det i fokus, at vi har ... Men vi varmer ikke sådan rigtigt op på den der bokseagtige måde, som man gør, for eksempel når man bokser.
- R: Men hvad med ...? Du siger man får mange slag. Er det ikke farligt?
- B: Altså det er jo et ret kontrolleret miljø, eller en ret kontrolleret sport, kan man sige. Vi træner hele tiden at kunne reagere godt. Men jo altså, man får en gang imellem en på kassen, og altså man får nogle forstuede ankler og håndled og sådan nogle ting, ikke? Men ... Vi har meget fokus på at opnå en god smidighed i kroppen, så man netop ikke får de der skader. Det er meget, som sagt, meget kontrolleret på den måde.
- R: Du sagde, at du løber ikke så meget.
- B: Nej.
- R: Hvad gør du så for at holde dig i form på den måde?
- B: Jamen, det var så det, jeg indså her, da nu da det blev november. Jeg kunne egentlig godt tænke mig lige at måske lige teste mig selv for at se, om jeg faktisk var i god form. Og så tog jeg sådan en – det hed vist ... Det hed vist fitness-boksning. Så tog jeg sådan en prøvetime nede i et træningscenter, og der indså jeg, at jeg var i ret dårlig form, fordi jeg blev meget forpustet, fik sidestik, og ... Men det var rigtig sjovt. Så det er jeg så fortsat med samtidig med det andet.

24 SLAG, SPARK OG SALTOMORTALER RIKKE OG BJARKE**Video B**

B: Men hvad laver du?

R: Altså jeg ... Lige nu laver jeg ikke så meget andet end at cykle rundt i København – fra hjemmet til jobbet. Men jeg har dyrket rigtig meget sport. Da jeg var barn, da var jeg gymnast i fire år, og så bagefter så var jeg rytter. Jeg havde min egen hest i otte år, tror jeg, det var. Og som gymnast, så var jeg meget fascineret af, at man løb rundt til musik og hoppede i trampolin og lærte at lave saltomortale og Vi skulle også træne det her med at være smidige, så man ikke slog sig. Og vi havde nogle dygtige trænere, som også gjorde os trygge. Så når vi for eksempel sprang på trampolin og lavede saltoer, så greb de os sådan i armene, og de lærte os, hvordan vi skulle bøje os i luften. (B: Ja) Det var jo smadder-spændende. Men så forelskede jeg mig i en hest, og så droppede jeg fuldstændig gymnastikken og blev rytter. Og for mig så var ridning ... det var sådan ... Det var egentlig ikke så meget en sportsgren. Det var mere et venskab med det her dyr. Så jeg havde et langt venskab med en hest, der hed Flicka. Sådan en rigtig smuk pony, som jeg passede og passede og nussede og nussede. Og selvfølgelig red jeg også. Vi red mest i skoven, og jeg red dressur, og vi sprang også, men jeg var aldrig sådan rigtig ... Jeg var ikke en konkurrencerytter. Jeg var en hyggerytter!

8 GÅ-UD-GRUPPEN

Mikkel, laver du frivilligt arbejde?

Ja, det gør jeg. Jeg laver sådan lidt forskellig slags, men det jeg laver mest af i øjeblikket det er ... Jeg er med i noget, der hedder Gå-Ud-Gruppen. Og det er en gruppe for homoseksuelle, unge homoseksuelle, æh som mig, der tager ud og oplyser eller fortæller om homoseksualitet, specielt til unge mennesker også.

Ja. Hvem arrangerer det?

Øh, det hører ind under Landsforeningen for Bøsser og Lesbiske, som er den overordnede organisation for bøsser og lesbiskes rettigheder i Danmark.

Altså sådan en paraplyorganisation?

Ja, det kan man godt kalde det. Ja. Æhm, der er en afdeling i København, og en i Århus og Odense og rundt omkring. Æhm og så undergruppen her. Der er så en undergruppe der hedder Gå-Ud-Gruppen, og det er den, jeg er med i.

Og hvor går I så hen?

Jamen, vi går så ud på æh, æh folkeskoler primært.

Ja.

Folkeskoler og efterskoler. Æh, og en sjælden gang gymnasier. Ud til de ældste klasser, altså 8., 9. og 10. klasser. 8., 9. og 10. klasser og så holder vi så oplæg.

Men hvor mange er I?

Jamen, vi er ... i gruppen er vi 8-9 stykker. Det er sådan en lidt løs gruppe. Der er jo sådan en hjælpeorganisationsgruppe så ... det er frivilligt arbejde, så folk ... Der er stor udskiftning, ikke? Æhm ... men når man tager på arrangement, så tager man altid en fyr og en pige ud, altså en bøsse og en lesbisk.

Ja.

Æh, så der er noget fra hver lejr, ikke?

Ja.

Og og så holder vi så først et oplæg om, hvordan vi hver især oplevede det at være homoseksuel ... altså hvordan vi fandt ud af det, og hvordan var det at være teenager og have en anderledes seksualitet end andre og så videre. Og det er det vi kalder vores „spring udhistorier“ altså du ved „spring ud af skabet“, ikke?

Ja.

Æh, og ... og så ... når vi så har fortalt den historie, så er der så spørgerunde.

Hmhm.

Og der lægger vi meget op til, at eleverne må spørge om hvad som helst.

Ja. Så de må også stille personlige spørgsmål for eksempel?

Ja, ja. Og det siger vi også direkte til dem.

Ja.

Æh, måden vi så håndterer det på, det er ... hvis vi får ... for nogle gange får man jo så spørgsmål, som faktisk er for personlige.

Altså helt private?

Helt private, som man ikke har lyst til at de... som heller ikke vedkommer ... og det er tit nogle af drengene, som er sådan lidt ... De skal lige prøve nogle grænser af og sådan noget, ikke?

Ja.

Æhm. Men det lærer man så efterhånden at ... enten at svare lidt humoristisk på eller svare på det generelt.

Ja.

12 HVAD GÅR DET UD PÅ? NYNNE OG VIGGO

- NYNNE: Har du egentlig lavet frivilligt arbejde?
- VIGGO: Det er ikke noget, jeg gør i hverdagen. Det er det ikke. Men jeg har arbejdet lidt for dem, der hedder Operation Dagsværk både i år og sidste år. (N: Ja) Og det var faktisk ret sjovt. Her i år, der var jeg ude i en virksomhed, som hedder Egmont, hvor jeg gjorde rent i nogle køkkener, og jeg flyttede rundt på nogle flasker. Så det var ret simpelt arbejde, men det var ret sjovt også.
- NYNNE: Hvem samlede I ind til?
- VIGGO: I år, der gik pengene til børn i Guatemala, som ikke kan få en uddannelse i deres land, og så flygter de. Og så er der desværre rigtig mange af dem, som flygter, som faktisk drukner på vejen. Og det vil Operation Dagsværk gerne forhindre, så det er det, pengene går til i år.
- NYNNE: Spændende.
- VIGGO: Hvad med dig? Har du lavet meget frivilligt arbejde?
- NYNNE: Ja, jeg har lavet rigtig meget forskelligt frivilligt arbejde. Blandt andet har jeg arbejdet for Dansk Flygtningehjælp (V: Nåh, okay) Der har jeg været med i noget, der hedder foreningsguiderne, hvor at vi har hjulpet børn og unge til at komme ... øh ... til at gå til en fritidsaktivitet.
- VIGGO: Hvad kan det være?
- NYNNE: Det kan være dans, fodbold, boksning ... hvad de nu har lyst til.
- VIGGO: Hvad har du ellers lavet?
- NYNNE: Jeg har arbejdet i en forening, som hedder Menneskebiblioteket.
- VIGGO: Okay! Det lyder lidt mærkeligt, hvad går det ud på?
- NYNNE: Det hedder Menneskebiblioteket, fordi at man faktisk kan gå ind og låne "levende bøger" her. Det er ikke som på et almindeligt bibliotek, hvor man låner "døde bøger". Men her kan man låne mennesker som har været udsat for fordomme og diskrimination på baggrund af deres sociale eller kulturelle eller religiøse overbevisning.
- VIGGO: Okay. Hvad vil det sige at låne en levende bog?
- NYNNE: Det vil sige, at man kommer ind, og så kan man være interesseret i et emne. Man kan være nysgerrig. Eller man kan have fordomme ... om mennesker, som er ... overvægtige eller religiøse, eller det kan være "bøger" som en hjemløs, som man kan gå ind og "låne" her. Og så har man 30 minutter sammen med det her menneske, hvor man får mulighed for at spørge om alt, hvad man måtte have lyst til at spørge.
- VIGGO: Så man kan sige, at det handler både om at give nogle minoriteter en stemme, og samtidig få noget mere viden om det hele. (N: Ja, jo.) Det lyder rigtig godt.
- NYNNE: Jo, Ja, det handler om at de får en stemme. Og det handler om at blive klogere på, hvem vi hver især er. Og skabe en mangfoldighed.
- VIGGO: Ej, det lyder rigtig godt.

12 BANG! – LIGE IND I EN GLASDØR

- BODIL: Har du hørt, at ... Nadia hun gik lige ind i glasdøren der og slog hovedet? De er ret farlige. Altså, der skete ikke noget.
- MICHAEL: Altså, jeg kan fortælle dig – jeg er også engang gået ind i sådan en glasdør. Og det var på en café her nede i gågaden. Du ved: to glasdøre, den ene er åben, den anden er lukket. Du kan ikke se forskel. Jeg var sammen med min mor. Vi snakkede sammen og BANG! – lige ind i den ene glasdør.
- BODIL: Hvad skete der?
- MICHAEL: Ja, venstre øjenbryn her, det flækkede, og det blødte og det blødte. Jeg kunne faktisk slet ikke se med venstre øje.
- BODIL: Neej!
- MICHAEL: Og hvad så? Jeg måtte på skadestuen. Det var nede på gågaden. Der var ingen biler. Der var ingen taxaer og så videre, så jeg gik til Kommune-hospitalet, – hele vejen.
- BODIL: Gud, der er da langt!
- MICHAEL: Ja, jeg gik øh ... 15-20 minutter.
- BODIL: Med blod i ansigtet?
- MICHAEL: Ja. Men jeg kom til skadestuen. De var søde. Jeg kom ind, og de syede min flænge her.
- BODIL: Hvor mange sting fik du?
- MICHAEL: Fem!
- BODIL: Nej, så har den været stor.
- MICHAEL: Ja. Nå, men o.k. Og jeg kom så ud, og så skulle jeg lige sidde lidt, ikke? Og så kom der en mand på skadestuen. Han kunne ikke høre på det ene øre. Så sagde jeg: Hvorfor? Så sagde han, at han sad derhjemme ... og fordi det kløede i øret, så sad han med en blyant, du ved, med sådan et viskelæder på – et lille viskelæder.
- BODIL: Jaa?
- MICHAEL: Sådan: „Dagadagadagadaga!“ Og det brækkede af, det der viskelæder, og han kunne ikke få det ud. Han kom ind. De tog det ud. Han kom ud igen. Og så kunne han høre igen!
- BODIL: ... og så kunne han høre. Neeej!

20 TO SKADESTUEHISTORIER MARIA OG LOUISE

Video A

- M: Ej, skadestuen!! Der har jeg været så mange gange! (L: Okay?) Især med Oscar. (L: Okay, nåh!). Der var engang, hvor han var lille ... Jeg tror, han var tre år eller sådan noget ... der ringede de fra hans børnehave og sagde, at han havde puttet en perle op i næsen (L: Nej!)... Jo, og han skulle på skadestuen og jeg blev så forskrækket (L: Ja, selvfølgelig). Jeg havde aldrig været på skadestuen med ham før. Og så kørte vi derud, og der var en meget, meget sød læge, der tog en lang pincet og fjernede perlen i næsen på ham. Og han var sådan lidt bange, fordi der var læger og sygeplejersker og hvidt lys og sådan noget. (L: Ja) Men det gik så fint, og de var så søde.
- L: Åh, det var godt!
- M: Ja, og så da vi skulle hjem, så kom lægen med sådan en lille plasticpose, hvor han havde puttet perlen ned i (L: Okay) ... så han kunne få den med hjem. Som sådan en lille ...
- L: En lille souvenir?
- M: En lille souvenir. Ja.
- L: Ja okay, har I så stadig den perle derhjemme eller ...?
- M: Nej, fordi at ... efter en time Hvor vi var kommet hjem, så kom Oscar og sagde: ”Mor, jeg har puttet perlen op i næsen igen.” (L: Nej!) Så han havde fundet perlen og puttet den op i næsen igen.
- L: Nej! Måtte I så på skadestuen en gang til?
- M: Nej! Så tog jeg selv en pincet og tog den ud.
- L: Okay.

20 TO SKADESTUEHISTORIER MARIA OG LOUISE

Video B

M: Hvad med dig? Har du været på skadestuen?

L: Ja, eller jeg har ikke selv været på skadestuen, men jeg har været med en veninde på skadestuen. Det er cirka ti år siden. Vi var til 18-års fødselsdag. Og min veninde hun har diabetes (M: Nå!), og hvis man skal ud og drikke lidt alkohol, så skal man tage lidt insulin, inden man tager afsted. (M: Aah) for ligesom at holde blodsukkeret på et rigtigt niveau. (M: Ja) Og hun havde simpelthen taget for meget insulin, så hun fik insulinchok.

M: Nej, nej, nej!

L ... så ... det der sker er, at kroppen bliver helt slap, og hun bliver dårlig og skal kaste op. Så jeg ringede til en ambulance og Ba Buh – Afsti afsted! Og så bliver hun indlagt, og jeg skal så sidde og vente imens (M: okay) ... og jeg venter i lang tid, og har ikke sovet og har ikke rigtig fået noget at spise, så jeg bliver jo også træt. (M:Mm) Men jeg får lov at lægge mig ved siden af min veninde i sengen, og så ligger vi faktisk der og sover.

M: Nåh, hvor hyggeligt!

L: Det var lidt hyggeligt faktisk, ja. Men så sker der det, at hun vågner næste morgen og har det rigtig dårligt, så jeg vågner med et sæt og skal hjælpe hende over ... Og hun skal faktisk kaste op. Og så imens jeg står med hende, så skal jeg virkelig, virkelig tisse, så jeg kalder på en sygeplejerske: ”Kan du ikke lige komme og tage dig af min veninde, mens jeg lige går ud på toilettet?” Og det gør jeg så, og idet jeg går ud, så besvimer jeg (M: Nej!) Og slår hovedet ind i døren (M: Nej!) Ja, og så ... ja, sygeplejersken, hun råber ”Hvad sker der med dig? – Hvad sker der med dig?” Og så ... lang historie kort ... vi bliver begge to installeret i hver vores seng (M: Nåh) og får serveret morgenmad og juice, så vi lige kan få lidt kræfter igen. Så det startede dramatisk, men det endte meget hyggeligt faktisk.

6 JEG KAN GODT PRØVE AT FÅ EN AFLØSER, HVIS DET ER...

Hallo! Hej! Det er Issa. Jeg tænkte på ... æh. Må jeg tale med Helen? Tak.

Hej Helen! Det er Issa. Hej! Altså, jeg ringer simpelthen, fordi at ... Jeg må altså nok melde afbud i dag, fordi jeg ligger derhjemme i sengen og har det rigtig dårligt.

Ja, det ... det ved jeg godt, men men det er altså, det er virkelig ... Jeg har været til lægen, og jeg er på penicillin og sådan noget.

Ja. Men jeg ved godt, det er tredje gang. Men men men altså ... Jeg kan godt prøve at få en afløser, hvis det er ... Det er bare ... Jeg jeg er altså ikke i stand til at undervise lige nu.

O.k.

Ja. Jamen altså ... jeg ... Altså lægen sagde, at det ... at det højst vil vare en en uge. Så jeg kan sagtens komme i næste uge, hvis det er.

Ja. men jeg ved godt, at det at det ikke er så smart.

O.k. Ja.

Hvad?

Ja, o.k. Men det ... det skal jeg nok. Og jeg prøver, jeg prøver at finde en anden så.

O.k.

Tak skal du have.

17 HVAD KAN GØRE DIG STRESSET?

Voxpop

Viggo

Jeg vil ikke sige, jeg bliver direkte stresset, men indimellem kan jeg godt blive sådan lidt presset på tiden, når der kommer for mange afleveringer her i 3.G i gymnasiet og det så kommer oven i en masse ting, som jeg laver uden for gymnasiet. For eksempel er jeg med i en musical, som tager rigtig lang tid. Og når det hele så ligesom falder sammen, så kan det godt blive lidt svært.

Nynne

Hm. Stresset? Det bliver jeg sjældent.

Eva

Jeg synes faktisk mest, jeg er blevet stresset, efter jeg har fået børn, og jeg har rigtig travlt på arbejdet. Før der kunne jeg ligesom lægge ting til side. Nu har jeg ligesom dem hele tiden, og så hvis både jeg og min kæreste har rigtig travlt, så kan vi godt komme til at bide ad hinanden.

Anne

Jeg synes heldigvis ikke, at jeg bliver stresset – mere i hvert fald. Dengang jeg læste på universitetet, da synes jeg, at jeg havde mere tendens til at få nogle perioder, hvor jeg blev stresset. For eksempel da jeg skrev speciale og var under et stort pres. Men nu hvor jeg har et fuldtidsarbejde, hvor jeg ligesom har fri, når jeg går hjem, så synes jeg faktisk, at jeg er fri for stress.

Bjarke

Jeg bliver stresset, når jeg er et sted, hvor der er rigtig mange mennesker. Altså det er for eksempel storcentre sådan nogle store steder, hvor der er rigtig mange mennesker, som skal handle ind, eller hvis man kommer til en by, hvor der er rigtig mange mennesker. Jeg bliver sådan utilpas, når folk er for tæt på og ligesom er på vej et sted hen uden at registrere hinanden. Det er ikke så rart, synes jeg.

Jacob

Jeg bliver stresset, når jeg har for meget om ørerne. Det kan være med arbejde. Det kan også være opgaver i hjemmet.

Emil

Jeg bliver stresset, når jeg kan se, at jeg ikke kan nå det hele, og at jeg kan se, at jeg ikke kan nå det hele ordentligt.

Maria

Jeg bliver stresset, hvis der sker noget uforudset. Hvis jeg får en mail om noget, jeg skal ordne, som jeg ikke havde regnet med, eller hvis jeg opdager, at jeg har glemt et eller andet - en aftale eller noget arbejde, så bliver jeg rigtig stresset.

Joachim

Jeg bliver stresset, når jeg har mange forskellige ting, jeg skal i løbet af en dag. Hvis jeg vågner om morgenen og ved, at jeg skal undervise om aftenen, men jeg også i løbet af dagen skal nå at lave noget i forbindelse med mit studie og noget i forbindelse med for eksempel mit praktikophold, så kan jeg godt blive stresset, fordi jeg skal have fokus på mange forskellige ting.

18 LOUISES KÆMPE STAK OPGAVER OG NINAS HVIDE LØGNE

- L: Ej, jeg havde simpelthen den mest stressende dag i går.
- N: Nå, hvorfor det?
- L: Nej, men det var bare sådan en dag, hvor alting gik galt. Altså det startede med, da jeg skulle på arbejde, så var min cykel punkteret.
- N: Åh, hvor irriterende!
- L: Ja, megairriterende. Og så i forvejen havde jeg en kæmpe stak opgaver, jeg skulle ind og rette, inden jeg skulle undervise, så det skulle jeg også lige nå. Og ja, allerede der fra starten, der var hele min plan, den var simpelthen ...
Ja, den gik i ...
- N: Den gik i vasken?
- L: Den gik i vasken, ja, lige præcis.
- N: Ja.
- L: Og sådan noget det kan bare stresser mig rigtig meget, når jeg ikke har kontrol over situationen.
- N: Ja, det kender jeg faktisk godt. (L: Ja) Men jeg bliver egentlig mest stresset over for mange sociale aktiviteter ved siden af arbejdet.
- L: Okay, ja.
- N: Altså hvis jeg nu ved i løbet af en uge, at jeg har to aftaler på en dag efter arbejdet, så kan jeg blive sådan i helt dårligt humør bare ved tanken om, at jeg skal en masse ting. Og så kan det nogle gange resultere i faktisk, at jeg aflyser mine aftaler.
- L: Ok, ja. Er du lidt slem til at lave for mange aftaler eller ...?
- N: Altså, jeg synes ikke, jeg er så slem til det mere, men jeg har været.
- L: Ok.
- N: Ja, faktisk så slem, at to af mine veninder de skrev til mig, at de syntes, at jeg var for dårlig til det ... til at overholde mine aftaler. Og det har hjulpet på det, fordi det var ret pinligt at blive taget i alle mine hvide løgne. Altså at de havde gennemskuet, at jeg selvfølgelig ikke havde ondt i hovedet eller ondt i maven, så ofte som jeg skrev det.
- L: Jeg kender faktisk godt det der.
- N: Er det rigtigt?
- L: Ja, jeg har selv haft det sådan.

9 OG DE BLIVER BARE VED OG VED MARIA OG EMIL

- M: Ej, jeg havde bare den bedste oplevelse med en af mine kursister her i går. Jeg havde en kursist fra Finland, eller jeg har en kursist fra Finland, som har haft så svært ved udtale. Specielt r og blødt d har han haft rigtig svært ved at sige. Men så har han bare arbejdet og arbejdet og arbejdet med det, og så kom han til undervisningen i går, og så kunne han pludselig sige Rasmus og Roskilde, og Kronprins Frederik, og jeg ved ikke hvad.
- E: Skønt!
- M: Næsten uden problemer. Det synes jeg simpelthen er så imponerende.
- E: Ja, jeg synes generelt, at vores kursister er meget imponerende. At de kommer til det her land, og de har en travl arbejdsuge, ikke? De arbejder otte timer, krævende job, og så tager de direkte til undervisning og møder op forberedt nogle gange – og nogle gange ikke.
- M: Ja.
- E: Kender du det, når man sender sine kursister i byen?
- M: Ja.
- E: Det kan være, man beder dem om at interviewe en dansker eller prøve at bestille en kop kaffe på en café.
- M: Ja, det kan være grænseoverskridende.
- E: Ja, for mange, ikke?
- M: Ja.
- E: Og det man tit hører, det er jo, når de så prøver på dansk, jamen så svarer danskerne jo på engelsk.
- M: Ja, ja, sådan en form for misforstået høflighed eller sådan et eller andet.
- E: Ja, det hjælper dem jo ikke.
- M: Nej, overhovedet ikke.
- E: Men så alligevel, så bliver de jo ved.
- M: Ja.
- E: Og de blive bare ved og ved. Og hvor er det imponerende.
- M: Ja, det må man sige.

13 ER DER NOGLE SÆRLIGE EGENSKABER, DU BEUNDRER HOS ANDRE MENNESKER?

Voxpop

Nynne

Ja, jeg beundrer særligt mennesker, som er gode til at lytte og gode til at turde at være nysgerrige på andre mennesker og turde stille spørgsmål og også turde at stille måske de dumme spørgsmål, som mange måske ikke tør.

Hanne

Ja, jeg beundrer folk, som har en indre ro, og som har overskud til at hjælpe andre mennesker. Det har jeg stor respekt for.

Eva

Ja, styrke og udholdenhed. Jeg tænker på min mormor, fordi hun klarede en hel masse tilbage i 50'erne, hvor kvinder normalt ikke arbejdede. Der gik hun på arbejde, havde et fuldtidsjob, og hun havde fem børn, og hun klarede alting derhjemme. Hun lavede mad, og hun vaskede tøj uden vaskemaskine. Der var heller ikke nogen opvaskemaskine. Altså hun klarede alting: lave mad, købe ind. Hun fik ikke hjælp af min morfar hverken økonomisk eller praktisk, så ... Hun klarede faktisk det hele selv, og det er jeg utrolig imponeret over.

Anne

Ja altså, hvis jeg tænker på min far, så tænker jeg på at ... en egenskab, han har. Det er arbejdsomhed. Min far han er landmand, og han har altså altid, så længe jeg kan huske, stået op tidligt om morgenen og gået ud og passet sine grise og virkelig elsket det. Og altså han elsker sit arbejde, og han er utrolig arbejdsom og pligtopfyldende. Og ja, det synes jeg er meget inspirerende.

Jacob

Ja, for eksempel beundrer jeg min mor, fordi hun er omsorgsfuld og kærlig og god til at rumme andre mennesker.

Emil

Det jeg beundrer allermest hos andre mennesker, det er generøsitet. Det er, når folk er gavmilde med deres tid og også deres penge.

Maria

Jeg beundrer især folk, som er gode til at planlægge deres hverdag og deres liv frem i tiden.

Joachim

Jeg beundrer, når folk er kompromisløse og vil gøre alt for at nå deres mål.

Nina

Jeg beundrer generelt mennesker, som går efter deres egne drømme og går efter det, som DE brænder for, og ikke det som folk forventer af dem, eller det som de fleste mennesker gør.

11 DET ER EN, DER HEDDER JIMMY

- ISSA: Jeg mødte lige Kasper. Han sagde, at du havde fået ny kæreste. Er det rigtigt?
- DINA: Ja, det er rigtigt. Det er ikke så lang tid siden.
- ISSA: Nå, men ... hvem er, ... hvem er han?
- DINA: Det er en, der hedder Jimmy.
- ISSA: Jimmy, o.k. – og hvor mødte du ham henne?
- DINA: Det var på en bar. Jeg var ude sammen med en veninde for en måneds tid siden.
- ISSA: Nå, og så gik du bare hen til ham og sagde, at ... „Du ser sød ud“?
- DINA: Ja, det gjorde jeg faktisk ...
- ISSA: ... nåh det var da meget sjovt.
- DINA: ... han så sød ud. Og så gik jeg over til ham. Og så dansede vi hele natten.
- ISSA: Nåh, det var da hyggeligt.
- DINA: Ja
- ISSA: Og hv... hvad er det nu det hedder ... og hvordan ser han ud, ud over at han er sød at se på?
- DINA: Han er højere end mig og så er han muskuløs og (har) mørkt hår.
- ISSA: ... og mørkt hår?
- DINA: ... og ser sød ud.
- ISSA: O.k. Og hvad laver han så? Hv... arbejder han, eller er han under uddannelse?
- DINA: Ja, han er mekaniker.
- ISSA: Han er mekaniker? Nåh hvor sjovt.
- Dina: Mm.
- ISSA: O.k.
- DINA: Hvad med ... hvad med dig?
- ISSA: Jamen øh ... jeg er jo stadig sammen med Stephanie, hvis du kan huske hende.
- DINA: Nej ikke rigtig
- ISSA: Ikke så godt? Det er hende. Hun er ... hun er ... måske lidt højere end dig. Og så danser hun. Og hun er ... hun er mørkhåret.
- DINA: Nå, hvad laver hun ... nu?
- ISSA: Jamen, lige nu spiller hun noget teater, som hun er rigtig glad for. Og så ... og så efter det, tror jeg godt, hun vil ud og rejse.
- DINA: O.k.? Hvad spiller hun for noget teater?
- ISSA: Hun spiller en forestilling, der hedder West Side Story.
- DINA: Ja, den er god!
- ISSA: Ja, det er sådan en klassisk kærlighedshistorie.
- DINA: Ja, den er rigtig god. Nej, hvor spændende.
- ISSA: Ja, det er meget sjovt.
- DINA: Hvordan mødte I hinanden?
- ISSA: Jeg har faktisk kendt Stephanie i rigtig lang tid.
- DINA: Nå?
- ISSA: Men bare altid set hende som en rigtig god veninde. Så lige pludselig var der lige noget kemi.
- DINA: Ja?
- ISSA: Og så var vi sammen en aften.
- DINA: O.k.
- ISSA: Og nu har vi været sammen i et halvt år.
- DINA: Aj, hvor dejligt for jer! Det var godt.
- ISSA: Ja, jeg er også rigtig glad for det.

12 HVORDAN HAR DU MØDT DIN KÆRESTE? EMIL OG MARIA

Video A

M: Emil, hvordan har du egentlig mødt din kæreste?

E: Det er jo ikke sådan en særlig romantisk historie (M: Okay), men det var ... det var da vi startede på universitetet, der ... Vi læste begge to dansk. Og når man starter, så skal man jo på rustur for ligesom at blive rystet sammen.

M: Jah, ja. Og hvordan skete det så?

E: Jamen, der skete det, at hun faktisk først troede, at jeg var homoseksuel (M: Nej!?), fordi det var en vild fest den aften, og jeg havde danset til Destiny's Child i et godt stykke tid ... , men så kom vi så i snak ... Og vi gik en tur senere og så på stjernerne derude på landet, men så blev jeg så desværre sulten, og der blev serveret pølsehorn. Og så mistede vi lidt hinanden. Men så mødte vi så hinanden igen en uge senere, og så har vi faktisk været sammen lige siden. Og nu har vi et barn sammen.

M: Åh, det er da meget romantisk!

E: Ja, men men hvad med dig? Hvordan mødte du din kæreste?

M: Jamen det var heller ikke ret romantisk Eller det BLEV det ... eller måske ... nej ... vi mødte faktisk hinanden på nettet. (E: Okay?) Ja, altså på facebook. Vi havde en fælles veninde på facebook. Og så var vi begge to single, og så skrev han til mig. Og så aftalte vi at mødes på sådan en blind date (E: Okay) under uret på Hovedbanegården (E: Nej!) Jo.

E: Havde du en rose med eller et eller andet, så han kunne genkende dig?

M: Nej, vi havde jo set hinanden på facebook, så vi *havde* tjekket hinanden ud inden da (E: Ja). Og så var vi bare ... ja

E: Var det en god første date så?

M: Det var en *rigtig* god første date. Den sluttede sent om natten (E: okay), og vi var begge to ret sikre på, at ... det var dét!

E: Ja? – Det var da en dejlig historie

M: Så lidt romantisk var det også.

E: Ja, det må man sige!

12 HVORDAN HAR DU MØDT DIN KÆRESTE? NINA OG JOAKIM

Video B

- J: Hvordan mødte du egentlig din kæreste?
- N: Det er et virkelig godt spørgsmål. Fordi jeg kan næsten ikke huske sådan den Jeg kan ikke huske den konkrete dag, men jeg ved, at jeg mødte ham ... Jo! Nu kan jeg huske det. Efter en Malk de Kojn-koncert i Vega, så tog mig og min veninde hjem til ham, fordi han er – og var – bedste ven med min venindes kæreste. Så det er sådan den vej igennem. (J: Mm) Ja, og så mødtes vi der, og så gik der mange år derefter - tre år tror jeg faktisk, fra vi kyssede første gang til vi blev kærester. (J: Nå!) Det var en lang og sej kamp. Det var det,
- J: At tage den beslutning?
- N: Mere at få ham overbevist om, at det var en god ide. (J: Okay) Hvad med dig og din ...?
- J: Det er sjovt, det minder lidt om min egen historie med min kæreste, fordi der gik også noget tid fra vi kyssede allerførste gang, til besluttede os for at være kærester
- N: Okay, hvordan mødte I hinanden?
- J: Jamen, vi mødte hinanden på RUC, altså Roskilde Universitet, og der laver man mere gruppearbejde end man gør på Københavns Universitet. Det er en lidt anden struktur. Og der endte vi med at være i gruppe sammen og skulle skrive et projekt sammen. Og lidt inde i det projekt, da holdt vi så en gruppe-middag (N: Ja) en fredag aften, som var rigtig hyggelig og vi endte med at danse. Og der kan jeg bare huske, at vi begyndte at danse, mig og min kæreste og jeg tror faktisk, det var til en C.V.Jørgensen-sang, Bellevue.
- N: Ja, det er meget godt husket
- J: Ja, og så tog vi videre i byen. (N: Hmm) Og jeg kan huske, at Pernille, hun havde fået nogle nye sko. Og de gnavede simpelthen sådan i hælen, så hun endte med at have rigtig ondt i hælen til sidst.
- N: Ja, man må lide for skønheden.
- J: Ja, det er jo det. .. Og så tilbød jeg selvfølgelig, som den gentleman jeg er, at køre hende hjem på min bagagebærer. Og som ... som tak for den gestus, der fik jeg så, kan jeg huske, et kys i hendes ... i gadedøren.
- N: Nej ... romantisk!
- J: Ja. ... Men fra da af, der gik der også noget tid inden ... før vi så endelig besluttede at blive kærester. Jeg tror faktisk også, der gik over et år. (N: Okay) Ja.
- N: Det er altså også lang tid, men jeg tror, det er meget typisk, det der med at der går ... altså det tager lang tid for mange mennesker at finde ud af, at (J: Det tror jeg også) ... sådan, at vi er begge dér! (J: Ja!) Jamen til gengæld kender jeg også nogen der er blevet altså mødt hinanden ... og blevet kærester helt vildt hurtigt (J: Hm) hvor det bare har været ligesom meget nemmere
- J: Hvordan skete det?
- N: Jamen det var altså for eksempel min gode veninde Hun spurgte mig, om jeg ville lave en profil til hende på Netdating, fordi (J: Okay) hun var træt af, at jeg altid skrev med en masse fyre, og hun havde aldrig nogen. Og så lavede jeg faktisk en profil til hende og tog nogle billeder og sådan noget. Og så mødtes hun med en fyr Og den første hun mødtes med blev hendes kæreste og senere mand (J: okay) ... og nu far til to børn. (J: Aj ...) Så det er jo sådan en helt vild ...

- J: Succeshistorie!
- N: Ja, og en mega kontrast til min og din. (J: Ja) Der var de bare enige om, at det ville de gerne, og så har der bare ikke været nogen problemer.
- J: Måske er de bedre til at beslutte sig end vi er.
- N: Det tror jeg ... Ja. Og så tror jeg også, de har været lidt ældre, fordi (J: Okay, ja) hun er alligevel fem år ældre end mig, så det gør også en forskel måske. .
- J: Ja, hun var meget bevidst om, at hun rigtig gerne ville have en kæreste ... og ind i et forhold og ...
- N: Ja, præcis.

7 NEJ, HVOR VILDT!

ANNA: Nina, jeg har købt et skrabelod. Vi skal vinde nogle penge ...

NINA: Ja.

ANNA: ... til sommerferien.

NINA: Vi kan vinde en million ...

ANNA: Ja.

NINA: ... eller en månedsløn, ekstra månedsløn – 7000 kr. hver måned i syv år.

ANNA: Ja. Det ... Skal vi satse på det?

NINA: Det er ikke dårligt.

ANNA: Vi deler pengene, ikke?

NINA: Jo. O.k.

ANNA: O.k.

NINA: Også hvis det bliver 25 kr.

ANNA: Ja. Så køber vi en is.

NINA: Ja.

NINA: Nej, du skal høre en historie om et skrabelod. Min fætter han havde en æh ... en ven som ikke havde nået at købe julegave til sin kæreste.

ANNA: O.k.

NINA: Og så fordi han var utjekknet og sådan, ikke?

ANNA: Ja.

NINA: Og så skyndte han sig ud og købe et skrabelod, og så gav han hende det.

Og så sagde han ... nåede han lige at sige, inden at hun skrabede den, at hvis du vinder over 100.000 eller sådan et eller andet ... så deler vi.

Og så vandt hun sindssygt mange penge. Jeg kan ikke huske ...

ANNA: Nej, hvor vildt!

NINA: ... Det var en halv million eller en million.

ANNA: Nej, hvor vildt!

NINA: Ja, det var helt vildt, og så og så delte de pengene og så tog de ud og rejse og sådan noget – alt muligt. Men så kort tid efter at ...

ANNA: Hvor meget var det? 500.000?

NINA: Ja. 500.000, tror jeg, det var.

ANNA: O.k.

NINA: ... en halv million og så ... og så kort tid efter så så slog de op. Og så havde de fået 250.000 eller hvor meget det nu var hver. Og han brugte dem fornuftigt, og hun købte bare Guccitasker og alt muligt.

ANNA: Er det rigtigt.

NINA: Ja.

ANNA: Hun bare brugte pengene bare på alt muligt?

NINA: Ja, ja.

ANNA: Nå, og hvad med ham?

NINA: Men han købte en lejlighed og sådan noget, tror jeg.

ANNA: Det var da fantastisk.

NINA: Ja. Nå, men det skal vi også. Vi har stadigvæk en chance her. Nå.

ANNA: Nå. Nej.

NINA: Ingenting.

ANNA: Man vinder aldrig noget.

NINA: Nej. Vi må prøve igen en anden gang.

ANNA: Ja.

14 DEN HELT STORE GEVINST BJARKE OG JACOB

Video A

- B: Ved ud hvad? Jeg får 5143 kroner tilbage i skat!
- J: Nej, hvor er du heldig, mand!
- B: Ja.
- J: Jeg skal faktisk betale penge tilbage.
- B: Nå. Øv, hvor irriterende!
- J: Ja. 11.000. Det er virkelig mange penge.
- B: Men hvad gør du så?
- J: Tja, jeg ved ikke. Jeg vil jo gerne ud og tjene nogle lette penge på en eller anden måde.
- B: Lotto!
- J: Lotto? Ja måske. Men jeg tænkte måske nærmere casino.
- B: Casino! Det lyder farligt.
- J: Ja, men man kan vinde mange penge.
- B: Ja, det er lige det. Har du prøvet?
- J: Jeg har prøvet en gang. Det gik så ikke så godt. Men jeg havde selvfølgelig heller ikke så mange penge at spille for. Kun 10 Euro.
- B: 10 Euro. Okay og hvad kom du ud med?
- J: Nul!
- B: Nul! Men det gik jo ikke så godt så.
- J: Nej, det er selvfølgelig rigtig nok, men jeg tænker alligevel, hvis jeg øver mig lidt, kunne det være, jeg kunne vinde penge gennem poker eller et eller andet.
- B: Okay, ja. Det er selvfølgelig en strategi.
- J: Poker på nettet eller sådan noget.
- B: Men hvad ville du gøre, hvis du vandt den helt store gevinst?
- J: Godt spørgsmål!
- B: Altså mange millioner.
- J: Mange millioner?
- B: Ja.
- J: Jeg tror, jeg ville flytte væk fra alt og så bo et eller andet sted ude i naturen.
- B: Hvad vil du så lave derude i naturen?
- J: Altså jeg ville slappe af, og jeg vil ikke arbejde.
- B: Ja.
- J: Det er sådan den primære ide. Bare have det godt.
- B: Skal det være ...
- J: Kigge på naturen.
- B: Ja, det lyder da lækkert, men skal det være en strand, eller skal det være en skov eller et bjerg, eller hvad skal det være?
- J: Det skulle nok være en skov og et bjerg.
- B: En skov og et bjerg.
- J: Eller noget i den dur og en sø.
- B: Og en sø ja. Det lyder da rigtig hyggeligt.
- J: Og så måske en lille båd, så jeg kunne fiske nogle gange.
- B: Ja, ja, ja. Fantastisk drøm.
- J: Ja.
- J: Hvad ville du gøre?

- B: Jeg ville rejse jorden rundt – måske to eller tre gange, så jeg er sikker på, at jeg har set det hele.
- J: Okay. Og hvad så bagefter?
- B: Ja, det kommer an på, hvor mange penge der er tilbage, når jeg kommer hjem. Men så tror jeg sgu, jeg køber en sportsvogn. Og så tager vi den derfra.

14 DEN HELT STORE GEVINST LOUISE OG MARIA**Video B**

- M: Nej, jeg har lige købt en lodseddel af de sødeste små spejdere.
- L: Nå, ok. Hvad kan man vinde?
- M: Det kan jeg faktisk ikke huske. Det har jeg glemt. Æh, en fladskærm eller sådan et eller andet
- L: Uh, det lyder meget godt.
- M: Har du nogensinde prøvet at spille Lotto?
- L: Nej, det har jeg faktisk ikke. Men da jeg var lille, da drømte jeg rigtig tit om at vinde den helt store gevinst på trods af, at jeg aldrig nogensinde spillede.
- M: Ok.
- L: Men hvis jeg vandt den store gevinst, så drømte jeg om at købe en kæmpe stor herregård
- M: Ja.
- L: på Fyn hvor hele min familie skulle bo. Altså bedsteforældre og forældre og allesammen. Så kunne de få en del i en afdeling i huset at bo i, og så kunne vi bo der allesammen.
- M: Hvor hyggeligt.
- L: Ja. Hvad med dig? Hvad drømmer du om?
- M: Ja. Det har jeg slet ikke fantasi til at forestille mig. Jeg tror, jeg ville være sådan helt praktisk. Det skulle være at betale min gæld ud og købe en større lejlighed og ja.
- L: Ja.
- M: Ikke så kreativt, men ...
- L: Nej, men måske lidt mere realistisk kan man sige. Ja, jeg tror nu også, at hvis jeg vandt den helt store gevinst, så i stedet for herregården så kunne jeg måske købe et almindelig størrelse hus til hver lille familie, ikke? Og så kunne vi besøge hinanden, når vi havde lyst.
- M: Ja, det er en meget sød tanke.
- L: Ja.